

Nr 82.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen angående förstärkning av kontrollstyrelsens arbetskrafter; given Stockholms slott den 19 mars 1915.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t föreslå riksdagen att till förstärkning av kontrollstyrelsens arbetskrafter i huvudsaklig överensstämmelse med de i berörda statsrådsprotokoll angivna grunder på *extra stat* under sjunde huvudtiteln för år 1916 bevilja ett anslag av ..... kronor 19,500, med rätt för Kungl. Maj:t att redan innevarande år därav disponera 6,500 kronor.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott; och förbliver Kungl. Maj:t riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Axel Vennersten.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 19 mars
1915.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern **HAMMARSKJÖLD**,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena **WALLENBERG**,
Statsråden: **HASSELROT**,
friherre **BECK-FRIIS**,
STENBERG,
LINNÉR,
MÖRCKE,
VENNERSTEN,
WESTMAN,
BROSTRÖM.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Vennersten anförde vidare:
Sedan Kungl. Maj:t förut denna dag beslutat avlåta proposition till riksdagen med förslag till förordning om ändrad lydelse av 15 § 1, 3, 4, 5, 8 och 9 mom. samt 17 § 2 mom. i förordningen den 9 juni 1905 angående försäljning av brännvin, avseende att genom utvidgad befogenhet för kontrollstyrelsen införa strängare kontroll å brännvinsförsäljningsbolagens rörelse och förvaltning, torde jag nu få anmäla den härmed sammanhängande frågan om förstärkning av kontrollstyrelsens arbetskrafter för att sätta styrelsen i stånd att utöva berörda befogenhet.

I den till innevarande års riksdag avlåtna statsverkspropositionen har under punkt 55 av sjunde huvudtiteln för ifrågavarande ändamål beräknats ett anslag å 21,000 kronor.

Frågan om förstärkning av arbetskrafterna hos kontrollstyrelsen har berörts redan i det av nykterhetskommittén den 12 december 1914 avgivna utlåtande, som ligger till grund för ovannämnda förslag till ändring av brännvinsförsäljningsförordningen. Kommittén yttrar i nu ifrågavarande avseende följande:

»Genom vidgad befogenhet åt kontrollstyrelsen i här ovan berörda avseenden blir frågan om en förstärkning av arbetskrafterna i kontrollstyrelsen aktuell. Det synes nämligen kommittén, som om handläggningen av de nya frågor, som genom den av kommittén föreslagna ändringen i 15 § i brännvinsförsäljningsförordningen uppdrages åt styrelsen, i förening med de uppgifter på detta område, som redan nu åligga kontrollstyrelsen, skulle komma att helt kräva en tjänstemans tid.

Kontrollstyrelsen äger, såsom förut framhållits, redan nu en ganska omfattande befogenhet i fråga om brännvinsförsäljningsärenden. Kontrollstyrelsen skall sålunda:

- 1) meddela föreskrifter och formulär för förande av bolagens räkenskaper,
- 2) meddela föreskrifter för revisionsberättelses avfattande,
- 3) besluta om ansvarsfrihet för bolagen,
- 4) meddela erforderliga föreskrifter i följd av vägrad ansvarsfrihet,
- 5) pröva frågor om fastighetsinköp och om större förändringar inom redan förvärvat fastighet samt
- 6) föra förteckning över kontrollområden.

Granskning av bolagens förvaltning och räkenskaper kan när som helst företagas av chefen för kontrollstyrelsen eller av person, som styrelsen förordnar. Enligt instruktionen för kontrollstyrelsen den 17 december 1909 har slutligen överdirektören eller den ledamot, som Kungl. Maj:t i hans ställe därtill förordnar, att biträda chefen för finansdepartementet med beredande till underdånig föredragning av ärenden, som angå försäljning av brännvin, vin och öl samt tillagade alkoholfria drycker och svagdricka.

Åtskilliga av dessa befogenheter hava tillagts kontrollstyrelsen genom under förra året och innevarande år vidtagna författningsändringar, och bland dessa är befogenhet att meddela ansvarsfrihet för bolagen synnerligen maktpåliggande. Såsom kommittén har sökt visa, måste den ansvarighetsprövning, som kontrollstyrelsen har att företaga, bliva av synnerligen ingående natur, för att icke statens intressen skola bliva åsidosatta.

I samband med frågan om en förstärkning av arbetskrafterna inom kontrollstyrelsen står det i 1911 års riksdagsskrivelse berörda spørsmålet om inrättande av en särskild överstyrelse för brännvinsförsäljningsbolagen eller om läggande av dessa ärenden under en särskild avdelning inom kontrollstyrelsen. Enligt kommitténs mening torde emellertid organisationsspörsmålet, åtminstone för närvarande, icke böra få denna större omfattning, men det har dock syntts kommittén böra framhållas, att det skulle i åtskilliga hänseenden vara förenat med fördelar, om det bredvid kontrollstyrelsen ställdes ett råd av sakkunniga och erfarna personer, vilka skulle biträda kontrollstyrelsen vid handläggning av större och viktiga brännvinsförsäljningsärenden såsom ifråga om ordnandet av brännvinsinköp, fastställande av försäljningspris, utfärdande av föreskrifter m. m. I detta råd borde beredas plats

åt personer med intresse för folknykterhetens höjande och med erfarenhet från försäljningsbolagens förvaltning.

Kommittén har emellertid icke ansett sig böra närmare ingå på de förändringar, som kunna finnas behövligen att företaga i kontrollstyrelsens instruktion och organisation, utan allenast velat fästa Eders Kungl. Maj:ts uppmärksamhet på denna fråga.»

*Kontroll-
styrelsen.*

Kontrollstyrelsen, vars yttrande inhämtats över nykterhetskommitténs berörda utlåtande, anför ifråga om behovet av ökade arbetskrafter hos styrelsen i huvudsak följande:

»Såsom kontrollstyrelsen redan i det föregående framhållit, måste styrelsens arbetskrafter förstärkas, därest styrelsen skall kunna fullgöra de nya uppgifter, som skulle tilläggas styrelsen genom de av nykterhetskommittén nu ifrågasatta förändringarna av brännvinsförsäljningsförordningen.

Emellertid har styrelsen redan genom förordningarna den 18 juli 1913 och den 25 september 1914 angående vissa ändringar i brännvinsförsäljningsförordningen erhållit åtskilliga åligganden i avseende å kontrollen över brännvinsförsäljningen, vilka i och för sig kräva en ökning av styrelsens arbetskrafter.

Före tillkomsten av 1913 och 1914 års berörda förordningar voro styrelsens uppgifter i sådant hänseende inskränkta till utfärdande av föreskrifter och formulär för förandet av brännvinsförsäljningsbolagens räkenskaper samt meddelande av föreskrifter beträffande revisionsberättelser angående sådana bolags förvaltning; vartill kunde komma granskning i särskilda fall av bolagens förvaltning och räkenskaper.

Genom förordningen den 18 juli 1913 har å kontrollstyrelsen överflyttats befogenheten att besluta om ansvarsfrihet för bolagen, i sammanhang varmed styrelsen fått till åliggande att, om åtgärd erfordras i följd av vägrad ansvarsfrihet eller om revisionsberättelse eljest därtill giver anledning, meddela erforderliga föreskrifter. Därjämte har åt styrelsen uppdragits att pröva frågor om medgivande för bolag att inköpa fastighet eller att inom redan förvärvad fastighet vidtaga vissa mera omfattande förändringar.

Genom förordningen den 25 september 1914 har styrelsen fått sig ålagt att föra förteckning över kontrollområden.

Erinras må ock, hurusom området för styrelsens verksamhet blivit utsträckt genom förordningen den 15 december 1914 angående statsmonopol å tobakstillverkningen i riket. Enligt 11 § av nämnda förordning skall sålunda erforderlig kontroll över tobaksodlingen i riket anordnas av kontrollstyrelsen, som jämväl handhar överinseendet å denna kontroll.

Bland de nya åligganden för styrelsen, varom föreskrifter alltså redan finnas, må särskilt framhållas det förenämnda uppdraget att besluta om ansvarsfrihet för brännvinsförsäljningsbolagen och vad därmed äger sammanhang. Detta uppdrag, som första gången kommer att av styrelsen utövas beträffande försäljningsåret 1914 (alltså under senare delen av år 1915), kommer givetvis att för styrelsen bliva mycket maktpåliggande. Såsom jämväl av nykterhetskommittén i dess föreliggande skrivelse framhållits, måste nämligen den ansvarighetsprövning, styrelsen har att företaga, bliva av synnerligen ingående natur, för att icke statens intressen skola bliva åsidosatta.

Även de övriga av ifrågavarande nya, styrelsen redan anförtrodda åligganden komma naturligen att inverka på styrelsens arbetsbörda, ehuru icke på långt när i den omfattning som handläggningen av frågorna om ansvarsfrihet för brännvinsförsäljningsbolagen.

De av nykterhetskommittén nu ifrågasatta ändringarna av brännvinsförsäljningsförordningen innebära, att åt kontrollstyrelsen uppdragas ytterligare följande uppgifter:

Vid utövande av sin verksamhet skall vederbörande bolag stå under överinseende av kontrollstyrelsen och har att ställa sig till efterrättelse de föreskrifter, styrelsen kan meddela i avseende å inköp av, försäljningspris för samt alkoholstyrka hos brännvin ävensom beträffande bolagets förvaltning.

Styrelsen skall pröva och meddela beslut i frågor om medgivande för brännvinsförsäljningsbolag att ingå affärsavtal för längre tid än bolagets rättighet upplåtits.

Att även de sålunda föreslagna nya uppgifterna för kontrollstyrelsen skulle komma att medföra en betydande ökning av styrelsens arbete ligger i öppen dag.

Enligt nu gällande, år 1909 beslutade organisation utgöres kontrollstyrelsen av en överdirektör och chef samt, såsom ledamöter, två överingenjörer och en sekreterare, samtliga ordinarie tjänstemän. Därjämte är hos styrelsen anställd en ordinarie vaktmästare.

Av det å styrelsens stat uppförda anslaget å 6,600 kronor till amanuenser, vikariatsersättningar, renskrivning m. m. utgår ersättning till två amanuenser samt en renskrivarska.

Huru stor ökning av styrelsens nämnda arbetskrafter erfordras för fullgörande av dels de styrelsen redan pålagda nya arbetsuppgifterna och dels de enligt kommitténs föreliggande förslag ytterligare tillkommande är givetvis svårt att beräkna.

Då emellertid de sålunda redan beslutade eller föreslagna ändringarna av brännvinsförsäljningsförordningen särskilt avse, att staten må kunna erhålla uppkommande vinst å brännvinshandeln så oavkortad som möjligt, måste därav följa ett starkt intresse, att kontrollstyrelsen bliver så väl utrustad med arbetskrafter, att densamma må kunna på ett effektivt sätt tillvarataga statens bästa uti ifrågavarande hänseende.

Med hänsyn emellertid därtill, att någon tids erfarenhet torde vara nödvändig, innan personalbehovet kan på ett mera definitivt sätt bestämmas, har styrelsen dock icke ansett sig böra för det närvarande ifrågasätta, att den för ändamålet erforderliga anslagsökningen anvisas att utgå å ordinarie stat utan allenast å extra stat; och har styrelsen därvid av samma anledning funnit sig böra begränsa sitt anslagsäskande till vad som kan anses under alla förhållanden oundgängligen erforderligt.

I fråga om förstärkning av arbetskrafterna hos kontrollstyrelsen har nykterhetskommittén uti föreliggande framställning anfört, att det syntes kommittén, som om handläggningen av de nya frågor, som genom den av kommittén föreslagna ändringen i brännvinsförsäljningsförordningen uppdroges åt styrelsen, i förening med de uppgifter på detta område, som redan nu åläge styrelsen, skulle komma att kräva en tjänstemans tid.

Med vad kommittén sålunda anfört synes kommittén hava avsett, att för handläggningen av ifrågavarande ärenden erfordras en särskild ledamot, vilken skulle enbart ägna sig däråt.

Härutinnan vill styrelsen giva kommittén rätt. Emellertid anser sig styrelsen

redan i detta sammanhang böra bestämt framhålla, att ifrågavarande ledamot icke under några förhållanden torde kunna medhinna allt det synnerligen omfattande utredningsarbete, som påkallas beträffande denna grupp av ärenden.

Ävenledes torde böra erinras, att, även om på ledamoten ifråga överflyttas de jämförelsevis mindre omfattande ärenden beträffande brännvinsförsäljningsförordningen, som hittills handlagts av styrelsen, härigenom icke beredes någon minskning i de ordinarie ledamöternas arbetsmängd; och torde i sådant hänseende jämväl böra uppmärksammas, att från och med år 1915 kontrollen över tobaksodlingen åligger styrelsen.

Enligt styrelsens mening skulle alltså erfordras en extra ledamot i styrelsen utöver de nuvarande ordinarie ledamöterna. Vad beträffar avlöningen till den extra ledamoten bör denna till beloppet motsvara den, som åtnjutes av de ordinarie ledamöterna. Då dessa för närvarande äro ställda i andra normalgraden, torde alltså, med hänsyn tagen till den ordinarie ledamot åliggande avgift för egen pensionering och i överensstämmelse med vad i flera andra fall blivit bestämt, arvodet till den extra ledamoten böra utgå med 5,600 kronor för år, därav 1,800 kronor skulle anses motsvara tjänstgöringspenningar.

Förutom den extra ledamoten synes styrelsen ytterligare en extra tjänsteman vara oundgängligen av behovet påkallad. Denne tjänsteman skulle i främsta rummet hava till uppgift att biträda den extra ledamoten, särskilt vid utförandet av de i många fall vidlyftiga och tidsödande utredningar, som, enligt vad förut antytts, skulle åligga nämnda ledamot. Därest emellertid den biträdande tjänstemannen till äventyrs icke skulle komma att upptagas av nyssberörda arbete, bleve styrelsen i tillfälle att åt honom uppdraga andra arbetsuppgifter, för vilkas utförande tillräcklig arbetskraft eljest icke skulle komma att finnas.

Styrelsen avser i sådant hänseende särskilt arbetet med den berättelse styrelsen har att årligen avgiva angående brännvinstillverkning och försäljning samt angående tillverkning av maltdrycker och socker. Denna berättelse med sina omfattande statistiska och andra tabeller kräver ett betydande arbete. Den föregående chefen i kontrollstyrelsen utförde själv en ej obetydlig del av arbetet med berättelsen, men med de väsentligen ökade uppgifter för styrelsen, som numera redan tillagts och som enligt nykterhetskommitténs föreliggande förslag skulle ytterligare tillkomma, är det givetvis icke möjligt för ämbetsverkets chef att i någon större omfattning lägga handen vid detaljarbetet för berättelsen. Styrelsen har nu tänkt sig, att en del av detta arbete skulle kunna anförtros åt den extra biträdande tjänstemannen.

Den ökning av styrelsens arbetskrafter, som skulle uppstå genom tillkomsten av denne tjänsteman, skulle även kunna möjliggöra genomförandet av nedan antydda anordning.

Enligt 6 § av kontrollstyrelsens instruktion åligger det överdirektören eller den ledamot, som Kungl. Maj:t i hans ställe därtill förordnar, att biträda chefen för finansdepartementet med beredande till underdånig föredragning av ej mindre sådana på Kungl. Maj:ts avgörande ankommande mål och ärenden, vilka angå tillverkning och beskattning av brännvin, maltdrycker och socker, försäljning av brännvin, vin och öl samt tillagade alkoholfria drycker och svagdricka ävensom tillverkning och försäljning av normalpapper och normalbläck, än även andra på Kungl. Maj:ts prövning ankommande mål och ärenden, tillhörande förvaltnings-

områden, i avseende å vilka kontrollstyrelsen enligt meddelade bestämmelser har att utöva inseende eller eljest taga befattning.

Utredningen av ifrågavarande mål och ärenden verkställes självfallet inom kontrollstyrelsen. Däremot sker för närvarande uppsättningen av expeditioner i dessa mål och ärenden inom finansdepartementet. Det synes emellertid styrelsen som om det skulle vara mera ändamålsenligt, om jämväl uppsättningsarbetet utfördes inom kontrollstyrelsen, varigenom och någon lättnad i arbetsbördan skulle kunna beredas finansdepartementet. Enligt vad kontrollstyrelsen inhämtat, tillämpas redan det av styrelsen sålunda ifrågasatta förfaringssättet i avseende å de mål och ärenden, som av bankinspektionen beredas till underdånig föredragning.

Oavsett vad styrelsen sålunda yttrat i fråga om de arbetsuppgifter, som skulle påkalla förstärkning av styrelsens arbetskrafter med en biträdande tjänsteman, torde det dock böra lämnas styrelsen öppet att efter omständigheterna på annat sätt fördela arbetet mellan tjänstemännen i styrelsen.

Vidkommande arvodet till den biträdande tjänstemannen lärers detsamma, så länge ledamöterna i kontrollstyrelsen äro ställda i andra lönegraden, icke kunna föreslås högre än att motsvara första gradens avlöning. Med iakttagande i övrigt av vad som ovan anförts i fråga om bestämmandet av arvodet till den extra ledamoten, torde alltså årsarvodet till den biträdande tjänstemannen böra sättas till 3,900 kronor, därav 1,500 kronor synas böra motsvara tjänstgöringspenningar.

För åtnjutande av de sålunda för de bägge nämnda extra tjänstemännen föreslagna avlöningarna böra enligt styrelsens mening i tillämpliga delar gälla de för ordinarie befattningshavare hos styrelsen genom kungörelsen den 22 oktober 1909 föreskrivna villkor och bestämmelser.

Den ordinarie ledamot enligt nämnda kungörelse tillerkända förmånen av semester under en och en halv månad skulle alltså jämväl tillkomma den extra ledamoten. För den biträdande extra tjänstemannen, vilken i avlöningshänseende skulle närmast motsvara första gradens tjänsteman i andra ämbetsverk, synes semestertiden böra bestämmas till en månad.

Godtages styrelsens förslag i detta hänseende, skulle till ersättning åt vikarier för de ifrågavarande tjänstemännen behöva beräknas ett belopp av tillhopa 350 kronor, motsvarande de på semestertiden för dem belöpande tjänstgöringspenningar.

Till amanuenser, vikariatsersättning, renskrivning m. m. är i gällande stat för kontrollstyrelsen uppfört ett anslag av 6,600 kronor, därav 750 kronor hava beräknats till vikariatsersättning för beredande av semester åt chefen och de ordinarie ledamöterna.

Oavsett den förut nämnda ersättningen till vikarier för den extra ledamoten och den biträdande tjänstemannen kommer den förestående utvidgningen av kontrollstyrelsens verksamhet att medföra det nyssberörda anslag å 6,600 kronor icke blir tillfyllest. Huru stort ytterligare belopp skulle erfordras till extra biträden av olika slag, renskrivning m. m. är givetvis vanskligt att på förhand beräkna, men synes ett belopp av åtminstone 2,100 kronor, för år räknat, böra för ändamålet avses.

Det har av nykterhetskommittén framhållits, att i åtskilliga hänseenden det skulle vara förenat med fördelar, om bredvid kontrollstyrelsen ställdes ett råd av sakkunniga och erfarna personer, vilka skulle biträda styrelsen vid handläggning av större och viktigare brännvinsförsäljningsärenden, såsom i fråga om ordnandet

av brännvinsinköp, fastställande av försäljningspris, utfärdande av föreskrifter m. m. I detta råd borde enligt kommitténs mening beredas plats åt personer med intresse för folknykterhetens höjande och med erfarenhet från försäljningsbolagens förvaltning.

Kommitténs förslag att vid styrelsens sida ställa särskilt sakkunniga personer får styrelsen på det livligaste tillstyrka. Med de starka intressemötsättningar och de ofta svårlösta frågor, som uppkomma inom nykterhetslagstiftningens område, synes det styrelsen som skulle synnerligen stort gagn vara att förvänta av en dylik sakkunnig institution. Antalet sådana sakkunniga synes till en början kunna bestämmas till omkring fem, och torde, i anslutning till vad kommittén i sådant hänseende föreslagit, de sakkunniga böra utgöras av dels representanter för nykterhetsintresset och dels personer med erfarenhet på det ekonomiska området, särskilt beträffande brännvinsförsäljningsbolagens verksamhet.

Vad beträffar ersättningen till de sakkunniga anser styrelsen lämpligast, att densamma åtminstone till en början bestämmas att utgå med särskild gottgörelse för varje gång, vederbörande deltagar i styrelsens arbete, och ej visst årligt arvode, såsom förhållandet är beträffande andra sakkunniga (fullmäktige) exempelvis hos pensionsstyrelsen (arvode 3,000 kronor) eller socialstyrelsen (arvode 2,000 kronor).

Vid övervägande av de ersättningsbelopp, som böra tillerkännas sakkunniga hos kontrollstyrelsen, har styrelsen uppmärksammat vad som i sådant hänseende tillkommer, å ena sidan, medlem av vetenskapliga rådet och veterinärrådet hos medicinalstyrelsen och, å andra sidan, medlem av sociala rådet hos socialstyrelsen.

Medlem av vetenskapliga rådet och veterinärrådet lär i allmänhet erhålla 25 kronor för varje gång han deltagar i handläggningen av ärende hos medicinalstyrelsen, samt för särskild utredning eller för föredragning av ärende ersättning, som bestämmas av medicinalstyrelsen, dock ej mer än 75 kronor för ett och samma ärende. Därjämte åtnjuta medlem, som ej är bosatt i Stockholm eller i dess omedelbara närhet, rese- och traktamentsersättning, då han efter kallelse inställer sig i styrelsen.

Beträffande ledamot av sociala rådet gäller, att den, som är bosatt i Stockholm eller på grund av annat allmänt uppdrag därstädes uppehåller sig, skall äga att för de dagar, han deltagar i rådets sammanträden eller inom socialstyrelsen i utredningen och behandlingen av visst ärende, åtnjuta arvode av 5 kronor om dagen och annan ledamot av 10 kronor om dagen, varjämte utom Stockholm bosatt ledamot skall åtnjuta resekostnads- och traktamentsersättning för av uppdraget föranledda resor. Om ledamot mellan rådets sammanträden anförtros mera omfattande arbeten, må han, utöver nämnda gottgörelse, åtnjuta den ersättning, Kungl. Maj:t kan finna skäligt bestämma.

Med hänsyn till beskaffenheten av det uppdrag, de sakkunniga hos kontrollstyrelsen skulle erhålla, har styrelsen ansett gottgörelsen böra så avpassas, att densamma må komma att understiga den beträffande vetenskapliga rådet och veterinärrådet bestämda, men överstiga den till medlem av sociala rådet utgående ersättning.

Styrelsen får i sådant hänseende föreslå följande ersättningsgrunder.

Medlem, som efter kallelse inställer sig hos kontrollstyrelsen, äger att för de dagar, han deltagar i utredning och behandling av ärende hos styrelsen, åtnjuta arvode av 10 kronor om dagen.

Därest åt medlem anförtros särskild utredning eller annat mera omfattande

arbete, må han, utöver den honom för inställelse hos styrelsen tillkommande gottgörelse, där sådan inställelse påfordras, erhålla den ersättning, som för varje fall bestämmes av styrelsen, dock ej mer än 50 kronor för ett och samma ärende.

Medlem, som ej är bosatt i Stockholm eller i dess omedelbara närhet eller därstädes uppehåller sig på grund av annat allmänt uppdrag, skall åtnjuta ej mindre resekostnads- och traktamentsersättning för av uppdraget föranledda resor än även traktamentsersättning under vistelsen i Stockholm, allt enligt tredje klassen i gällande resereglemente, därest han icke eljest är till gottgörelse efter högre klass berättigad.

Kontrollstyrelsen — som förutsätter, att förekommande resekostnads- och traktamentsersättning till ifrågavarande sakkunniga skulle få bestridas av sjunde huvudtitelns gemensamma förslagsanslag till rese- och traktamentspenningar — har för annan nu omförmäld gottgörelse till de sakkunniga i enlighet med de av styrelsen föreslagna grunderna samt med iakttagande av vad som erfordras för vinnande av jämn anslagssumma beräknat ett belopp av 1,050 kronor för år.

Enligt de av styrelsen antydda beräkningarna skulle alltså — för år räknat — erfordras:

till vikariatsersättningar	kronor	350
» extra biträden, renskrivning m. m.	»	2,100
» ersättning åt sakkunniga	»	1,050
		eller tillhopa kronor 3,500.

I överensstämmelse med vad som i allmänhet plägar vara fallet beträffande anslag av ifrågavarande natur, bör styrelsen emellertid inom den nämnda anslagssumman, 3,500 kronor, äga att, utan avseende å den beräknade fördelningen mellan de nämnda anslagsposterna, för därför avsedda ändamål fritt disponera beloppet i fråga.

Den nu av kontrollstyrelsen föreslagna utvidgningen av styrelsen skulle alltså för år betinga

till arvode åt en extra ledamot	kronor	5,600
» » » en biträdande tjänsteman	»	3,900
» vikariatsersättningar, extra biträden, renskrivning m. m. samt ersättning åt sakkunniga	»	3,500

Summa för år kronor 13,000.

Då ifrågavarande utvidgning av kontrollstyrelsen torde böra träda i verket redan i mitten av år 1915, anser styrelsen böra för detta år beräknas hälften av nyss angivna årskostnad eller 6,500 kronor.

Den sammanlagda kostnaden för senare delen av år 1915 och för år 1916 skulle sålunda uppgå till 19,500 kronor.

Kontrollstyrelsen tillåter sig slutligen betona, att den förstärkning av styrelsens arbetskrafter, varom styrelsen i det föregående gjort framställning, endast är att anse såsom ett provisorium. Enligt styrelsens mening måste nämligen med nödvändighet inom den närmare framtiden företagas en fullständig omorganisation av styrelsen, därest densamma skall kunna på ett fullt tillfredsställande sätt fylla sina ur statsfinansiell synpunkt så viktiga uppgifter.»

Departement-
schefen.

Att kontrollstyrelsen är i behov av en förstärkning av sina arbetskrafter för att kunna möta de ökade krav, som genom redan vidtagna eller nu föreslagna reformer i nykterhetslagstiftningen ställas på densamma, torde vara uppenbart. Kontrollstyrelsen framhåller ock angelägenheten därav, att verket inom kort underkastas en mera genomgripande omorganisation. Emellertid synes det vara lämpligast att åtminstone någon tids erfarenhet rörande mängden och arten av det nytillkommande arbetet avvaktas, innan förberedelser för en dylik åtgärd vidtagas. I avbidan härå är det dock nödvändigt, för att icke de stora intressen av statsfinansiell och annan natur, som kontrollstyrelsen har att tillvarataga, bliva äventyrade, att provisoriska anordningar genomföras. Vad kontrollstyrelsen i sådant avseende föreslagit, finner jag mig kunna förorda.

I fråga om några punkter av det framställda förslaget vill jag utöver vad kontrollstyrelsen anfört ytterligare tillägga följande.

Den av kontrollstyrelsen ifrågasatta anordningen att för uppsättningen av expeditioner i de mål och ärenden, som nu beredas till underdånig föredragning med tillhjälp av en ämbetsman i kontrollstyrelsen, anlita biträde inom denna styrelse finner jag beaktansvärd. Härigenom skulle icke blott ett hastigare expedierande kunna ernås till följd därav, att expeditionens uppsättande kunde anförtros åt samma person, som deltagit i ärendets utredning och sålunda redan kände till detsamma, utan även en mycket välbehörlig lättnad beredas finansdepartementet.

I infortrat utlåtande över nykterhetskommitténs här berörda betänkande av den 12 december 1914 har socialstyrelsen uttalat, att vid behandlingen av nykterhetsspörsmål inom kontrollstyrelsen borde, i den mån sociala synpunkter därvid krävde beaktande, socialstyrelsen beredas tillfälle deltaga i ärendets behandling. Denna fråga torde jag framdeles få anmäla för Eders Kungl. Maj:t.

Vad slutligen angår det anslag, som kräves för förstärkning av kontrollstyrelsens arbetskrafter under innevarande år, torde visserligen kunna ifrågasättas att minska detsamma med ett belopp av 175 kronor, utgörande den på ett halvt år belöpande delen av den beräknade ersättningen till vikarier under semester för de nya tjänstemännen. Det lär nämligen icke behöva ifrågakomma att redan i år bereda dessa tjänstemän semester. Emellertid vill jag icke tillstyrka en dylik nedsättning av anslaget, då berörda belopp lär vara väl erforderligt för att möta de särskilda kostnader, som äro förknippade med det nya arbetets igångsättande.

På grund av vad här anförts hemställer jag, att Eders Kungl.

Maj:t måtte föreslå riksdagen att till förstärkning av kontrollstyrelsens arbetskrafter i huvudsaklig överensstämmelse med de här ovan angivna grunder på extra stat under sjunde huvudtiteln för år 1916 bevilja ett anslag av 19,500 kronor, med rätt för Kungl. Maj:t att redan innevarande år därav disponera 6,500 kronor.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle nådig proposition avlätas till riksdagen av den lydelse, bilagan litt. . . . vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Gunnar Schumacher.